Tamarind

Tamarindus indica

I korthet

- *Tamarindus indica* – ärtväxtfamiljen (Fabaceae).
- Troligen hemma i tropiska Afrika; i dag planterad i hela tropikerna.
- Vintergrönt träd med fint, parbladigt lövverk; småbladen viks ihop på natten.
- Små, gulaktiga blommor med röda ådror; frukten är en brun balja med syrligt fruktkött.
- På sommaren ute i sol, på vintern ljust och varmt inne vid minst ca 15 °C.
- Fröna ruggas lätt med sandpapper och blötläggs i ca 24 timmar.
- Gror efter ca 1–2 veckor vid 20–25 °C; kan sås inomhus året runt.

Det här kan du se fram emot

Med fröna av tamarind har du grunden till en tropisk bonsai med fint, parbladigt lövverk som du själv formar från den första groddplantan. Tamarinden gror snabbt – de första groddplantorna visar sig ofta efter 1–2 veckor. Trädet växer lugnt, och den fina förgreningen byggs upp under några år. Håll ett öga på vinterplatsen: Ljus och värme avgör om trädet behåller bladen.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Tamarind (*Tamarindus indica*) är ett vintergrönt träd i ärtväxtfamiljen. Det kommer troligen från tropiska Afrika, men har i århundraden odlats i Indien och är i dag planterat i hela tropikerna. Namnet kommer från arabiskans tamr hindī, ”indisk dadel”. I naturen kan trädet bli över 20 meter högt. Bladen är parbladiga med 10–20 par små, ljusgröna småblad som viks ihop på natten. Blommorna är små och gulaktiga med röda ådror, och frukten är en brun balja med ett syrligt sött fruktkött som används i matlagning över hela världen. Det fina lövverket gör tamarinden till ett omtyckt bonsaiträd, särskilt i Sydostasien.

Förökning

Fröna kan sås inomhus året runt. Fröskalet är hårt: Rugga därför fröna lätt med fint sandpapper och lägg dem i ljummet vatten i cirka 24 timmar. Så dem cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull – precis så djupt att de inte längre syns. Vid jämn fukt och cirka 20–25 °C visar sig de första groddplantorna normalt efter 1–2 veckor. Håll odlingsmediet jämnt fuktigt men inte blött. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Tamarinden behöver mycket ljus. Ställ den inomhus på den ljusaste platsen – ett söderfönster är idealiskt. Från slutet av maj kan den stå ute på en solig, varm plats i lä för vind.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Vattning och näringsämnen

Vattna jämnt på våren och sommaren och undvik stående vatten. På vintern vattnas bara måttligt. Det är bra att spreja bladen då och då med rent regnvatten i rumstemperatur. Från april till september ges flytande bonsainäring var fjärde vecka.

Odlingsmedium

Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vartannat år på våren.

Beskärning

Beskär under huvudväxtperioden från maj till augusti. Låt normalt ett nytt skott bilda 5–6 blad och skär sedan tillbaka det till 1–2 blad. Ska en gren bli tjockare låter du den växa fritt tills den har bildat 10–12 blad, och skär först därefter tillbaka till 1–2 blad.

Övervintring

Tamarinden är tropisk och tål inte frost. Ta in trädet innan nattemperaturen sjunker under ca 15 °C, och ställ det så ljust som möjligt vid ca 15–20 °C – i ett söderfönster eller under en växtlampa. Undvik drag och kalla fönsterbänkar. Vid kyla eller för lite ljus tappar trädet bladen. Vattna sparsamt och ge ingen näring på vintern.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt sådmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.